

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

nen været enighed. Undtaget herfra er bl. a. spørgsmålet om dagskole, hvor lovforslaget følger flertallet. I spørgsmålet om lærlingebegrænsninger har kommissionen delt sig i et flertal og et mindretal. I nærværende forslag er intet sagt herom, men som allerede nævnt vil jeg senere i talen skitsere et forhandlingsgrundlag, som jeg tror rammer et sted midt imellem flertallet og mindretallet, og som giver mulighed for, at man i det udvalg, der kan forventes nedsat, vil kunne samles om en løsning, der kan tilfredsstillende sagligt berettigede ønsker. Jeg benytter iøvrigt lejligheden til at takke kommissionen og dennes formand, hr. vicepræsident Jacobi, for det store arbejde, der er udført, og som efter min mening er lykkedes på udmærket måde.

Det er karakteristisk for dette lovforslag, at det har søgt at undgå bestemmelser, som kunne befrygtes at medføre tilbageholdenhed fra mestrenes side mod at antage lærlinge. Ikke mindst hensynet til de store fødselsårangange, som jeg i slutningen af min tale skal gøre et par bemærkninger om, gør det ønskeligt, at så stor en del af de unge som overhovedet muligt får adgang til faglig oplæring. Det står i forbindelse hermed, at mesterlæresystemet er bevaret som basis for lærlingeuddannelsen. Der har været almindelig enighed om, at det er gennem dette system, man opnår at give lærlingene den bedst mulige alsidige uddannelse. Samtidig er der imidlertid stillet forslag om, at der åbnes adgang for, hvis det viser sig nødvendigt, under visse betingelser at tillade, at uddannelsen også finder sted på andre måder end gennem mesterlæren, f. eks. på værkstedsskoler.

Spørgsmålet om dagskoleundervisning har i en meget lang årrække været genstand for offentlig debat. Også lærlingekommissionen har indgående behandlet dette spørgsmål. Indenfor denne kreds af fagfolk har der været et altovervejende flertal for at foreslå en overgang til obligatorisk dagskole, således at undervisningen snarest og senest i løbet af 8 år fra lovens ikrafttræden skal gives som dagundervisning og slutte senest kl. 18, samt at undervisningen i almindelighed skal ske i fagklasser. Jeg er fuldtud klar over, at denne bestemmelse ikke vil tilfredsstillende alle.

Det må imidlertid erkendes, at der vil være en del praktiske overgangsvanskeligheder at overvinde ved hele omlægningen af undervisningen til dagskoleundervisning — vanskeligheder, som kan overvindes, men som kræver en vis tid. Jeg tænker herved på problemet med at få de rigtige lærerkræfter og på lokaleproblemerne; en del mindre tekniske skoler må — hvis forslaget gennemføres — nedlægges og andre gøres til centralskoler. Alt dette kan ikke gøres fra den ene dag til den anden, og regeringen har derfor kunnet tiltræde kommissionens forslag, hvorefter der fastsættes en frist på maksimalt 8 år for overgangen til dagskoleundervisning. Hensynet til de store årgange kræver, at for bratte omsving i udviklingen må undgås. Jeg håber, at fristen for gennemførelsen vil mildne dagskolens modstandere, og at princippet sikring vil tilfredsstillende dagskolens tilhængere, hvortil jeg selv hører.

Forslaget går endvidere ind for, at alle lærlinge — uanset afstanden til den nærmeste faglige skole — skal deltage i undervisningen. Blandt andet for at modvirke, at en læremester, hvis virksomhed ligger længere fra en skole, skal blive påført flere udgifter i den anledning end en nærmere boende mester, er det samtidig foreslået, at staten udreder lærlingenes udgifter til befordring i anledning af deltagelse i undervisningen. Overslag over omkostningerne herved er anført i bemærkningerne til lovforslaget.

Forslaget peger på forskoling som særlig egnet til at skabe gode forudsætninger for en heldig gennemførelse af lærlingeuddannelsen indenfor håndværk og industri. Ved forskoling tænkes på det forhold, at lærlingene i den første del af læretiden i fællesskab får undervisning og vejledning i anvendelse af maskiner og håndværktøj, i at læse en tegning, at anvende den rigtige måleteknik samt i opøvelse til den fornødne hurtighed. Lærlingekommissionen har fra de faglige udvalg indhentet forskellige udtalelser, bl. a. om forskoling, og udvalgenes svar viser for mange fags vedkommende stor interesse herfor.

Det er et led i bestræbelserne for at gøre uddannelsen så effektiv som muligt, når det — i § 20, stk. 5 — er foreslået, at der indenfor alle fag skal fastsættes uddannelsesregler, som læremestrene i henhold